

દુપ્રભાતર્ય
સુર્ટેન્સ પ્રા. બાટ
99789-26251

હાઈકુ

સલામી સવારની..

શરમ ને રંકોથી તનાં જ રહી જાય છે!
સાચા ટનેનીને સંદેશ મળનાં જ રહી જાય છે!
કરી એ નિખાલસાથે વિલન્ટાઇન ઉલસે -
કયારેક મનની વાત મળનાં જ રહી જાય છે!
(વિલન્ટાઇન પ્રેમીઓને શુંભેણ)

સમજે હાઈ !
ટનેના પ્રતીકને -
આ છે ટનેની સુગંધ -
બૌતિક બેટ...
સુંધો હૃદયથિ...

ચિંતન

દયા દિલમં રાખીએ, નિર્દય તું કર્યું છેય;
સાંક કે સબ જુવ હૈ, કીડી, કુંજ સોય.

ઉપરોક્ત સાચી કહું કંઠીરામાંની લેવામાં આવેલ છે.
કંઠીર માણિમાં પ્રચે દિલમં દયા રાખવાનો ઉપદેશ આપાં કહે છે કે મળું, પણ અને
પક્ષીઓ સર્જમાં પરમાત્માનો અંશ છે. મુલુ કીડીયા હાથી સુધીના તમામ જુવોમાં આત્માસ્પદ વાસ
કરે છે અને આત્મા એ જ તો પરમાત્મા છે. એ સત્ય સમજુ સ્વીકારીને હે માનની! તું સર્વ જુવો
પ્રત્યે દિલમં દયા અને પ્રેમાભ રાખજે. નિર્દય અને કુંજ બની પ્રાણીઓની હત્યા કરી નરકનો
અદિકારી જન્મની નહીં.

પણ-પણી-અનોલ જુઘ-ંતુ પ્રત્યે પણ એક સજુવ, આત્મા તરફ રાખવામાં આવતી દયા
રાખીએ.

નેણ ધર્મનાં આ અંગે તીવ્ર રીતે - પિચારાણ કરવામાં આવી છે.

સુવિચાર

- કેળવાની ઉત્તમ વસ્તુ છે, પણ સમયે સમયે એટલું યાદ રાખવું જોઈએ કે,
ખરેખર જે જીવાના લાયક તે કરી શીખવી શકાયી નથી - અસ. ભાવાચાર
- જે લોકો પ્રેમની ભય પામે છે, એવા લોકો જીવનથી રહે છે,
અને જીવનથી ભયાયી થયેલ માણસ લગભગ મરેલા છે - શોશે
- વિશ્વાસની નિર્માણાં જે સુનન જગ્યાનું છે, તેનું સ્થાન જીવનાં મેત્રીનું છે - ભૂપત વડોદરિયા
- મહાવન જેણે પોતાના કામનો ભાર નાથે તેને ભાર ઉપાડવાની
શક્તિ પણ તેને વગર માર્ગે આપે છે - જોદિવૃક્ષ
- દુઃખ માણસને હયયાવીની નાખ અને એનામાં જો જીવનાની
તાકાત બાકી હોય તો તેને નવો જન્મ આપે છે - સંત રોદિન
- દુઃખના દરેક અંદરામાંથી ભારત નીકાતી વપણે માણસને નવી પાંખો ફૂટે છે - વજુ કોટક
- આજનું ઔષ્ણ : બોંપેરિગણીના બીજાનો ખુમારો લેવાની દાંતની પોતામાં તરત રાહત થાય છે
(સકલન : સિપક વી. આશરા)

નોંધકથા

એક શિષ્યે ગુરુને કહું, ‘ગુરજી, હું કોષ પર કાલુ મેળવી શકાયો નથી. મને ખૂબ ગુસ્સો આવે છે.
એનાથી છૂટકાનો મેળવા હું શું કરે?’

ગુરુને કહું, ‘આ તો આશાયજનક કહેવાય, હાલ જ મને ગુસ્સો કરી દેખાડો જોઈએ.’

શિષ્યે કહું, ‘કેમ નહીં?’ શિષ્યે કહું, ગુસ્સો તો આચનકા આવી જાય, મને કંઈક ન ગમતું બને તો મારો
ગુસ્સોને હાસમાને હાંદોંની જીવાની જાય.’

ગુરુને કહું, ‘તો પછી અનો અર્થ એ થયો કે કોષ કરવો એ તારો ખરો સ્વભાવ નથી. એ આ તારા
સ્વભાવમાં જ હોતું ગે ત્યારે ગુસ્સો કરી દેખાડત. તારી અંદર જે નથી તું તારા પર સવાર કેમ થાય છે,
કે જે તારા જીવની શાંતિ પણ હું હો છે.’

આ સાંભાળ્યા પછી શિષ્યેને જાયારે પણ ગુસ્સો આવતો ત્યારે તેને ગુરજીના શફ્ટો યાદ આવી જતા.
અને ધીમે ધીમે તેને ગુસ્સા ઉપર કાશું રાખતા કાવી ગયું.

શ્રદ્ધા અને ભક્તિ માટે ભગવાન શ્રીરામ અને ભગુન ભક્ત શબ્દી મૈયાને પ્રસંગ જાહીનો છે. મૈયા પ્રભુને
ચારીની બીજી બાજી રીતી છે કે જે કંઈકનું બોલ્યુનું બનું સુધીની તરફથી લાગેલું હોય અને હોય
તરફથી જે કંઈકનું બોલ્યુનું હોય અને હોય અને હોય અને હોય.

આપણી આસપાસમાં જ એવા બધા સંબંધોના
તાણાવાણા જોવા મળે છે કે જ્યાં પરસપર વિશ્વાસ,
આદર, પ્રેમ, દયા, કરુણા, ઉપકારનું નામોનિશાન
જોવા મળતું નથી. પતિને પતી ઉપર કે પતીને પતી
ઉપર વિશ્વાસ ન હોય. ભાઈને બહેન પ્રત્યે કે બહેનને
ભાઈ પ્રત્યે સમાન હોય.

રહી છે, એ જોઈને ભાતા લક્ષ્મણાની
નારાજ જરૂર થાય છે પરંતુ ભક્ત અને
ભક્તિનો પાર માણિ શકાયી નથી. એક
એક પ્રસંગકથા છે. એક
નગરશને પ્રામાણિક નોકર ઉપર
અન્ય ભર્યાને પોરિક પણ નગરશની

સેવા-ચારીનીં કોઈ કસર ન રાખે. રાત-
દિવસ જોવા લાગદી રહે એને પણ ખાંચીની ફરજ ભજાયે. ઉનાણાના
દિવસો હતા અને શેના ધર્મ પેટેનેશી
જેણી કોઈ કંઈકનું બોલ્યુનું હોય અને હોય.

પરંતુ શરમ-સંક્રિયા કારણે નોકરે
તરફથી લેવાના ઈન્કાન કર્યો. આશી
શેનો નોકરને કહુંનું કરી કરી કરીને
એક પણ એક ખડગવતા ગયા.

શેનો નોકરને કરુંનું રખુંનું હોય
અને હોય અને હોય અને હોય.

શેનો નોકરને કરુંનું રખુંનું હોય
અને હોય અને હોય અને હોય.

શેનો નોકરને કરુંનું રખુંનું હોય
અને હોય અને હોય અને હોય.

શેનો નોકરને કરુંનું રખુંનું હોય
અને હોય અને હોય અને હોય.

શેનો નોકરને કરુંનું રખુંનું હોય
અને હોય અને હોય અને હોય.

શેનો નોકરને કરુંનું રખુંનું હોય
અને હોય અને હોય અને હોય.

શેનો નોકરને કરુંનું રખુંનું હોય
અને હોય અને હોય અને હોય.

શેનો નોકરને કરુંનું રખુંનું હોય
અને હોય અને હોય અને હોય.

શેનો નોકરને કરુંનું રખુંનું હોય
અને હોય અને હોય અને હોય.

શેનો નોકરને કરુંનું રખુંનું હોય
અને હોય અને હોય અને હોય.

શેનો નોકરને કરુંનું રખુંનું હોય
અને હોય અને હોય અને હોય.

શેનો નોકરને કરુંનું રખુંનું હોય
અને હોય અને હોય અને હોય.

શેનો નોકરને કરુંનું રખુંનું હોય
અને હોય અને હોય અને હોય.

શેનો નોકરને કરુંનું રખુંનું હોય
અને હોય અને હોય અને હોય.

શેનો નોકરને કરુંનું રખુંનું હોય
અને હોય અને હોય અને હોય.

શેનો નોકરને કરુંનું રખુંનું હોય
અને હોય અને હોય અને હોય.